

3.2.6 Rozdíly v dosažených výsledcích podle velikosti školy

Další faktor hodnocení se zaměřil na rozdíly v dosažených výsledcích podle velikosti školy, chápané ve smyslu počtu žáků. Faktor velikosti školy byl založen na vymezení čtyř kategorií velikosti školy, kdy hranice kategorií byly stanoveny tak, aby v každé velikostní kategorii byl zastoupen podobný počet žáků (kvartily velikosti školy). Pro jednotlivé předměty u žáků 5. ročníku se hranice mezi kvartily nacházely v rozmezích 78–87 žáků, 251–311 žáků a 487–541 žáků, žáků 9. ročníku pak v rozmezích 234–285 žáků, 388–461 žáků a 523–598 žáků.

Hodnocení dosažených výsledků žáků 5. ročníku v šesti testovaných předmětech a vzdělávacích oblastech ukazuje na stabilitu pořadí definovaných kategorií napříč všemi testovanými předměty a vzdělávacími oblastmi. Takto jsou nejlepší dosažené výsledky žáků škol spojeny s kategorií nejmenších škol (1. kvartil), která je následovaná kategorií škol největších (4. kvartil) a kategorií škol 2. kvartilu. Naopak nejhorších výsledků dosáhli žáci škol kategorie 3. kvartilu velikosti.

Tabulka č. 24 Průměrný dosažený výsledek žáků 5. ročníku v testovaných předmětech a vzdělávacích oblastech, rozdíly podle kategorie velikosti školy – kvartily velikosti školy (1. kvartil školy s nejnižším počtem žáků; 4. kvartil s nejvyšším počtem žáků)

Velikostní kategorie školy	Matematika	Český jazyk	Anglický jazyk	Člověk a jeho svět	Člověk a svět práce	Kombin. výchovy
1. kvartil	62,0 %	65,1 %	80,4 %	68,8 %	76,3 %	70,2 %
2. kvartil	59,1 %	59,8 %	77,1 %	64,9 %	72,6 %	64,9 %
3. kvartil	57,4 %	58,3 %	75,7 %	63,3 %	70,6 %	64,3 %
4. kvartil	60,6 %	60,0 %	78,4 %	64,4 %	70,9 %	65,7 %

Celkové hodnocení dosažených výsledků žáků 9. ročníku ve čtrnácti testovaných předmětech a vzdělávacích oblastech ukazuje na horší průměrný dosažený výsledek žáků škol velikostní kategorie 2. kvartilu. Dosažené výsledky žáků dalších velikostních kategorií škol jsou více méně vyrovnané. Uvedené skutečnosti jsou však ovlivněny strukturou žáků vzhledem ke studovanému oboru, tj. zastoupením žáků víceletých gymnázií v celkovém počtu žáků velikostních kategorií škol. Při kontrole vlivu tohoto faktoru se poznatky týkající se dosaženého průměrného výsledku žáků vzhledem k velikosti škol mění. Zejména se ukazuje následující:

- Rozdíly mezi velikostními kategoriemi škol se v případě žáků základních škol snižují, přičemž pořadí velikostních kategorií škol se liší v závislosti na testovaném předmětu či vzdělávací oblasti. Za pozornost však stojí lepší výsledky žáků největších škol v případě tří základních předmětů (matematika, český jazyk, anglický jazyk).
- V případě žáků víceletých gymnázií lze identifikovat vyšší rozdíly průměrného výsledku žáků podle velikostní kategorie škol. Zároveň lze sledovat tendenci lepších výsledků žáků větších škol, což potvrzuje rovněž hodnota korelačního koeficientu mezi ukazateli úspěšnosti žáků v testu daného předmětu či vzdělávací oblasti na jedné straně a velikosti jím navštěvované školy na straně druhé.